

ENS ESTARÍEM APROPANT A L'EXCEL·LÈNCIA EDUCATIVA...?; LA CREACIÓ "D'ECOGRUPS" DINS LES ESCOLES

"El mercat no pot resoldre per si mateix aquests greus problemes ambientals. De fet, el mercat forma part del problema. I les tecnologies tampoc generaran a temps els resultats esperats. Per tot plegat, urgeix generar canvis socials a partir d'una educació ambiental que abasti tots els nivells educatius".

Extret del document *"Cambio global: impacto de la actividad humana sobre el sistema tierra"*, redactat per representants del *"Consejo Superior de Investigaciones Científicas"*.

Canvi climàtic, sequera, una gran extinció d'espècies, noves malalties, l'esgotament dels recursos materials i energètics, la contaminació...; les previsions de futur que no ens paren d'arribar des de l'àmbit científic ens empenyen, segurament, a fomentar entre els nostres alumnes quelcom més que actituds i valors ambientals. En poques paraules, també necessitarien aprendre a transformar la realitat més propera, a participar sense quedar-se amb els braços plegats...; això si el que ens proposem, realment, és que siguin capaços de construir un món millor.

Fer-los participar...

Es tracta, a més a més, de la fita més important de l'educació ambiental, però també de la més difícil; no en va els estarem suggerint que passin a l'acció.

Però com fer-ho sense que els alumnes no perdin ni l'optimisme ni la motivació?

A Global 21, per exemple, no ho vam tenir prou clar fins que els mateixos alumnes ens van proposar una possible solució. L'any 2017, i després d'impartir-los la nostra activitat "La Terra està malalta", uns alumnes de cinquè ens van venir a trobar als passadissos per proposar-nos crear un grup ecologista dins l'escola. La idea ens va semblar genial, i a les tutores també. De manera que, després de triar un nom pel grup, dibuixar un logotip,

crear uns quants arxius de documentació, detectar problemes ambientals propers i triar reptes, es van posar a dissenyar accions transformadores dirigides als cursos inferiors, i que ells mateixos van acabar impartint. També van organitzar activitats reivindicatives fora de l'escola: al barri, a casa... I, finalment, van escriure a l'Ajuntament explicant amb detall a seva iniciativa.

Però tot això no estava ja inventat?

Potser sí, però, com a molt, a secundària.

El més interessant de tot plegat, però, fou que els alumnes estaven funcionant de manera prou autònoma: ells triaven, ells decidien, ells s'organitzaven... Fins i tot fora de l'horari escolar. Pel que fa a la resta d'ecogrups que hem aconseguit consolidar, paga la pena afegir que els alumnes sempre s'han anat adherint de manera voluntària, per la qual cosa, aquests "ecogrups" no sempre han comptat la totalitat dels alumnes del grup-classe. També s'ha provat d'evitar qualsevol dirigisme innecessari, substituint-lo, dins el possible, per un acompanyament assessorat i una aportació d'informació, tot amb la intenció de fomentar el màxim nivell d'autonomia reflexiva i de pensament crític entre els membres del grup. En poques paraules, els alumnes estaven passant a l'acció sense la necessitat d'estar-los "dirigint" tota l'estona. Amb tot plegat, podríem estar aconseguint que els alumnes no perdin l'entusiasme ni el compromís, no en va l'única manera de mesurar-ho deu passar per comprovar si segueixen participant... voluntàriament.

I els alumnes, curiosament, segueixen participant.

En definitiva, amb aquesta activitat s'estaven aplicant, per sí sols, molts dels principis de la Pedagogia d'Aprenentatge-Servei,

Havíem trobat una fórmula vàlida?

És probable.

A partir d'aquell moment no vam deixar de proposar l'experiència a la resta d'escoles, arribant a consolidar fins a cinc "ecogrups" escolars durant els tres cursos següents.

Però, i a la resta d'escoles amb les quals treballem?

Doncs hem anat constatant que, si bé la proposta pot motivar d'entrada a un vuitanta per cent dels alumnes, tan sols el vint per cent dels tutors s'ho acaben de fer seu. Per la qual cosa, també necessitaríem trobar la manera de convèncer als docents per tal que ens acompanyin un tros més del camí.

Altres reptes possibles serien facilitar que els alumnes continuïn el seu projecte a l'institut, organitzar una "Primera Trobada d'Ecogrups Escolars"...

En definitiva, ens encantaria seguir aportant en un futur nous recursos per fomentar la participació dels nostres alumnes.

Us mantindrem informats.

(Enllaç als "Infermers de la Terra", el primer "ecogrup" escolar en aparèixer).

https://www.youtube.com/watch?v=Z5od4JMKfkc&ab_channel=Tramuntana